

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 15P/12/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6624200344
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lenka Ragačová Černíková
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2024:6624200344.2

Uznesenie

Okresný súd Lučenec vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., narodený XX.XX.XXXX, bytom u náhradného rodiča: C. B., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX/XX, E., v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: F. E., G. H. A. I. J., dieťa rodičov: matka I. A., narodená XX.XX.XXXX, bytom D. XXX/XX, E. a otec A. B., narodený XX.XX.XXXX, bytom mesto E., t. č. neznámom mieste, o nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 Civilného mimosporového poriadku, takto

rozhodol:

Súd n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie v tomto znení:

I. Súd d o č a s n e o d n í m a maloleté dieťa A. B., narodeného XX.XX.XXXX z osobnej starostlivosti náhradného rodiča C. B., narodenej XX.XX.XXXX a dočasne, najdlhšie na šesť mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia z v e r u j e maloleté dieťa do starostlivosti K. E. L. A. I. B. B., M. N. XX, B. B..

II. C. B., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX/XX, E. j e p o v i n n á odovzdať maloleté dieťa A. B., narodeného XX.XX.XXXX do starostlivosti K. E. L. A. I. B. B., M. N. XX, B. B. za súčinnosti F. E., G. H. A. I. J..

o d ō v o d n e n i e:

1. Dňa 18.01.2024 F. E., G. H. A. I. J. (ďalej len „úrad“) doručil súdu návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal dočasne umiestniť maloleté dieťa A. B., narodeného XX.XX.XXXX do starostlivosti K. E. L. A. I. B. B., M. N. XX, B. B..

2. V podanom návrhu uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 7P/30/2016 zo dňa 15.06.2016, právoplatným dňa 07.07.2016, súd zveril maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky I. N., narodenej XX.XX.XXXX a otca dieťaťa A. B., narodeného XX.XX.XXXX zaviazal na platenie výživného minimálnom rozsahu rovnajúcemu sa 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa podľa osobitného predpisu počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku. Styk otca s maloletým dieťaťom sa neupravuje.

Ďalším rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 5P/3/2021 zo dňa 21.04.2021, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15.05.2021 súd zmenil rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 7P/30/2016-30 zo dňa 15.06.2016 vo výroku o výchove a výžive maloletého dieťaťa A. B. tak, že zveril maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti C. B., narodenej XX.XX.XXXX, ktorá bude vykonávať osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa a v bežných veciach ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok namiesto rodičov. Rodičia maloletého dieťaťa boli zaviazaní prispievať na výživu maloletého dieťaťa výživným v minimálnom rozsahu na účet ÚPSVaR v J.. Matka maloletého dieťaťa I. A. (predtým N.) sa zdržiava na adrese E., D. XXX/XX, kde býva v nájomnom byte spolu so svojím manželom E. A., ktorý je ŤZP a ona sa o neho stará a poberá peňažný príspevok na opatrovanie v sume 569,00 Eur. O dieťa sa zaujíma sporadicky. Otec dieťaťa A. B., narodený

XX.XX.XXXX, má trvalý pobyt na adrese: O. E. a údajne je v súčasnosti na protialkoholickom liečení v N.. Je osoba bez domova, o syna sa nezaujíma žiadnym spôsobom.

Rodina maloletého A. je v sledovaní úradu a v rodine sú vykonávané opatrenia SPODaSK aj v súčasnosti, pretože maloletý je zverený do náhradnej osobnej starostlivosti matkinej sestre (krstnej matke) C. B.. V rodine úrad pravidelne realizuje sociálne šetrenia. Náhradná matka spolupracuje, starostlivosť o maloletého A. zabezpečovala dobre. Pri pravidelných sociálnych šetreniach náhradná matka avizovala, že má s maloletým výchovné problémy, ktoré sa stupňujú najmä v škole. Pri poslednom sociálnom šetrení dňa 23.11.2023 pani B. uvádzala, že výchovné problémy sa vyskytujú už aj v domácom prostredí aj napriek tomu, že dieťa je v sledovaní pedopsychiatra O. B. a má nastavenú liečbu, ktorú mu ona pravidelne podáva. Požiadala úrad o spoluprácu pri umiestnení maloletého A., o dieťa sa už odmieta starať. Vo februári 2022 bol hospitalizovaný v E. P. E. O. H. N. v čase od 14.02.2022 do 31.03.2022 so záverom užívať predpísanú terapiu, pravidelný pedopsychiatrický dispenzár, nastavenie hraníc v správaní, dôslednosť vo výchove, pri pretrvávajúci porúch správania v extramurálnych podmienkach zväziť umiestnenie v zariadení. Maloletý bol zaradený do výchovno - skupinového programu v K. L., Q. XX, E., náhradná matka podpísala súhlas s absolvovaním tohto programu dňa 23.05.2023, záverečná správa bola úradu zaslaná dňa 19.12.2023 so záverom nastoliť pozitívne výchovné vzorce v rodine, kontrolovať a korigovať ho. V rámci prevencie je rodine potrebné aj naďalej poskytovať sociálne poradenstvo.

Náhradná matka sa presťahovala do väčšieho bytu, kde žije v spoločnej domácnosti v dvojizbovom mestskom byte spolu s maloletým A. B., narodeným XX.XX.XXXX, žiakom tretieho ročníka ZŠ v E. a so svojím partnerom L. C., narodeným XX.XX.XXXX, ktorý je nezamestnaný, v evidencii uchádzačov o zamestnanie. V byte je zariadená kuchyňa, obývací izba a spálňa. Byt je zariadený účelovým nábytkom a je udržiavaný v čistote a poriadku. Mesačné náklady na bývanie sú v sume 260,00 Eur, v tejto sume je zahrnutá platba za nájomné, plyn a elektrickú energiu. Náklady na bývanie sa zvýšili, pretože si v byte menovaní vymenili plastové okná. Pani C. B. je nezamestnaná, v evidencii uchádzačov o zamestnanie, poberá prídavok na maloletého v sume 60,00 Eur, opakovaný príspevok pre náhradného rodiča v sume 239,50 Eur, opakovaný príspevok pre dieťa v náhradnej starostlivosti v sume 172,00 Eur a náhradné výživné spolu v sume 73,66 Eur. Iný príjem nemá. Zdravotnú starostlivosť maloletému poskytuje pediatrička O. R. B. v E..

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhovateľ dospel k záveru, že v náhradnej rodine je ohrozený zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin dieťaťa, rodičia nedokážu dieťa prevziať do osobnej starostlivosti a zabezpečiť mu všetky potreby a tiež sa nenašla iná dospelá fyzická osoba, ktorá by bola schopná zabezpečiť starostlivosť maloletému A. B.. Preto navrhovateľ navrhol, aby súd neodkladným opatrením dočasne umiestnil maloletého A. B., narodeného XX.XX.XXXX do starostlivosti právnickej osoby K. E. L. A. I. B. B., M. N. XX.

3. K návrhu boli pripojené listinné dôkazy: správa Základnej školy, S. X, XXX XX E. zo dňa 18.01.2024, správa detského psychiatra O. B. z decembra 2023, prepúšťacia správa zo E. N. E. O. zo dňa 30.03.2022, záverečná správa K. E. L. A. I. L. zo dňa 19.12.2023, psychologicko-diagnostické zhodnotenie dieťaťa K. E. L. A. I. L., úradný záznam spísaný s náhradnou matkou pracovníkom F. E., G. H. A. I. J., potvrdenie T. T. E. U. H. E. o prijatá oznámenia o priestupku proti občianskemu spolunažívaniu zo dňa 23.01.2024.

4. Podľa § 2 ods. 1, 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

5. Podľa § 324 ods. 1, 2, 3 Civilného sporového poriadku (ďalej „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd. Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču strán a bez nariadeného pojednávania.

8. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

9. Podľa § 367 ods. 1 až 6 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. Ak súd neodkladným opatrením nariadi odovzdanie maloletého do starostlivosti zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, určí zároveň čas trvania neodkladného opatrenia, a to najdlhšie na šesť mesiacov. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne. Ak do šiestich mesiacov od nariadenia neodkladného opatrenia nebol podaný návrh na začatie konania vo veci samej a súd zistí, že existujú dôvody pre ďalšie zotrvanie maloletého v náhradnej starostlivosti, začne konanie vo veci samej aj bez návrhu.

10. V konaní starostlivosti o maloleté dieťa je nariadenie neodkladného opatrenia na mieste, ak si to vyžaduje verejný záujem § 361 CMP, ak je potrebné nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere § 367 CMP, a aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti § 367 ods.1 CMP. Ustanovenie § 367 CMP odráža úpravu v mimosporových konaniach, v ktorých sa ponecháva širší priestor pre ingerenciu štátu a realizáciu verejnej moci pri poskytovaní právnej ochrany, a to z úradnej povinnosti, s cieľom ochrany práv účastníkov pri súčasnom presadzovaní verejného záujmu, ak si to vyžaduje neodkladná ochrana práv a právom chránených záujmov. Z charakteru neodkladného opatrenia taktiež vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Vo všetkých veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je prvoradý záujem maloletého dieťaťa. Podľa aktuálne platnej právnej úpravy neodkladné opatrenie môže nahradiť aj rozhodnutie vo veci samej. Súd zároveň poukazuje na ustanovenie § 325 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd môže nariadiť neodkladné opatrenie v dvoch prípadoch a to, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je daná obava, že exekúcia bude ohrozená. Splnenie aspoň jedného zo zákonných predpokladov nariadenia neodkladného opatrenia musí súd primárne vyhodnotiť na základe návrhu, a to z rozhodujúcich skutočností uvedených v návrhu a v prípade konania vo veciach starostlivosti o maloleté deti, aj bez návrhu. Pomery, ktoré majú byť neodkladným opatrením upravené, musia mať vždy povahu právnych vzťahov a potreba ich úpravy musí byť vždy bezodkladná, to znamená naliehaná a nevyhnutná.

11. Z obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a pripojených listinných dôkazov súd zistil, že náhradný rodič maloletého dieťaťa C. B. nezvláda starostlivosť o maloletého A., tento je podľa jej udania nezvládateľný, klame, vulgárne sa vyjadruje, kradne, túla sa a nerešpektuje ju. Dňa 22.01.2024 jej ukradol peňažnú hotovosť v sume 100,-Eur, túto skutočnosť oznámila orgánom činným v trestnom konaní na T. E. H. E.. Uvedené potvrdenie predložila (bolo tiež predložené súdu – viď č. I. 36). Náhradná matka odmieta zabezpečovať starostlivosť o maloletého A., pretože maloletý ju nerešpektuje a ona sama má zdravotné problémy. Náhradná matka je v pravidelnom kontakte s triednou učiteľkou maloletého, nakoľko maloletý viackrát zo školy neprišiel domov, túlal sa, z ukradnutých peňazí pozval kamarátov na pizzu. Ukradol náhradnej matke aj elektronickú cigaretu, ktorú zobral do školy. Tiež sa pred náhradnou matkou vyjadril, že zoberie z domu nožík a pichne spolužiaka. Maloletý je nastavený na psychiatrickú liečbu od O. B., ktorú mu náhradná matka pravidelne podáva. Rodičia sa o syna nezaujímajú. Partner náhradnej matky (L. C.) pomáha pri starostlivosti o maloletého, aj mu dohovára, ale na maloletého nič neplatí.

12. Z predloženej záverečnej správy K. E. L. A. I. L. (č. I. 29-32) je zrejmé, že výchova dieťaťa u náhradného rodiča (krstnej mamy) je postačujúca, nechýbajú jej vhodné rodičovské kompetencie, ktoré by boli pre maloletého v rámci dosahovania pozitívnych výsledkov vhodné, ale výchovu jej dospelávajúceho krstného syna nezvláda, no nie z jej zlyhania, ale očividne má maloletý A. zdravotný problém. U dieťaťa sú známky emočnej deprivácie, nakoľko je ľahko ovplyvniteľný silnejšími osobnosťami, hlavne svojimi kamarátmi. Poskytnutím podnetov a vzorov pozitívneho

sociálneho správania by sa u dieťaťa mohli vhodnou intervenciou vytvoriť vzorce prosociálneho správania. Snažil sa prijať nové podnety a výzvy. Výrazné problémy s rešpektovaním odborného personálu u maloletého neboli zaznamenané. Uvedomoval si dôsledky svojho asociálneho správania a trestnoprávnej zodpovednosti. Motivujúcim faktorom jeho konania je potreba citovej istoty a bezpečia, potreba seberealizácie a potreba získať materiálne prostriedky. Neuspokojivé vzťahy s biologickou matkou sú príčinou deformovaných vzťahov s rovesníkmi. Vo vzťahu k iným preto pretrvávajú ľahostajnosť a nezáujem. Orientovaný je na aktuálny prežitok, absentujú u maloletého konkrétne ciele, nič určité, chýba mu sebadôvera. U maloletého je potrebné nastoliť pozitívne výchovné vzorce v rodine, kontrolovať a korigovať ho.

Z psychologicko-diagnostického zhrnutia dieťaťa (č. I. 33) je zrejmé, že rodičia neboli schopní zabezpečiť starostlivosť a výchovu maloletého A.. Matka užívala alkohol, otec žobral. Rizikové vzorce rodičov podmienujú nerovnomerný psychosociálny vývin maloletého. Nemal naplnené základné potreby. V súčasnosti zabezpečuje starostlivosť náhradný rodič – krstná matka., čím sa aspoň čiastočne naplňujú potreby maloletého. Náhradná matka sa snaží, aby maloletý riadne navštevoval školu, spolupráca náhradného rodiča so školou je dobrá. Škola udáva problémové správanie maloletého, maloletý nie vždy rešpektuje dospelého, vyrušuje, je živý, má problém sedieť potichu, koncentrovať sa, podnety okolo ho rušia. Maloletý absolvoval odborné psychiatrické vyšetrenie, kde mu bola diagnostikovaná porucha pozornosti a aktivity (viď prepúšťacia správa z psychiatrickej P. E. O., N. a lekárska správa O. B.). Maloletý má problémy so spánkom, a to poruchu zahŕňajúcu pohybovú aktivitu počas spánku (somnambulizmus). Psychologickým posúdením bolo zhodnotených správanie dieťaťa ako poznačené problematickým vývinom. V správaní sa prejavuje instabilita, nedostatočne regulovaná nadmerná aktivita, disciplinárne problémy skôr pre neúmyselné porušovanie pravidiel. Konanie dieťaťa je často neprimerané. Naďalej je potrebná korekcia sociálnych zručností, získanie sebadôvery, postupne stabilizovať emocionálne prežívanie pri adaptácii a posilňovanie emočných väzieb v rodine.

13. Na základe vyššie uvedených skutočností mal súd preukázanú dôvodnosť podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 ods. 1 CMP, nakoľko rodičia maloletého neprejavujú o A. žiadny záujem, podľa obsahu psychologického posúdenia ani nie sú spôsobilí na výchovu maloletého. Náhradný rodič, u ktorého sú splnené podmienky pre riadnu výchovu a starostlivosť o maloletého, sa o maloletého už odmieta starať, nakoľko jeho starostlivosť podľa vlastného udania nezvláda, a to predovšetkým z dôvodu nevhodného správania sa maloletého (nerešpektovanie náhradného rodiča, klamanie, vulgárne vyjadrovanie dieťaťa, kradnutie finančných prostriedkov náhradnému rodičovi a túlanie sa dieťaťa po okolí bez súhlasu náhradného rodiča). Tiež je prítomné problémové správanie dieťaťa aj v školskom prostredí (viď správa školy č. I. 6). U maloletého je potrebné nastoliť pozitívne výchovné vzorce v rodine, kontrolovať a korigovať ho, čo vzhľadom na postoj náhradného rodiča v súčasnosti možné nie je. Zároveň nie je možný ani návrat maloletého dieťaťa k biologickým rodičom. Preto súd vo vzťahu k maloletému dieťaťu A. B. dočasne odňal maloleté dieťa zo starostlivosti jeho náhradného rodiča a nariadil dočasné premiestnenie maloletého do starostlivosti K. E. L. A. I. B. B., M. N. XX, B. B., v ktorom zariadení má maloleté dieťa rezervované miesto. V súlade s § 367 ods. 2 CMP súd určil, že maloleté dieťa môže v starostlivosti K. E. L. A. I. B. B., M. N. XX, B. B. zotrvať najdlhšie šesť mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia.

14. Keďže maloleté dieťa sa v čase rozhodovania súdu stále nachádza v starostlivosti náhradnej matky C. B., ktorá však zabezpečuje starostlivosť o maloletého už len v nevyhnutnom rozsahu a odmieta maloletému poskytovať starostlivosť (dôvody viď úradný záznam č. I. 34), súd v zmysle ust. § 367 ods. 1 CMP rozhodol tak, že C. B., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX/XX, E. je povinná odovzdať maloleté dieťa do starostlivosti K. E. L. A. I. B. B., M. N. XX, B. B., a to v spolupráci s F. E., G. H. A. I. J. v súlade s § 30 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele.

15. Predmetné rozhodnutie o neodkladnom opatrení nemá povahu rozhodnutia vo veci samej, preto je potrebné konanie vo veci samej o nároku, v ktorom sa vec vyrieši s konečnou platnosťou. Preto súd v súlade s § 23 ods. 2 CMP ex offa začne konanie o uloženie výchovného opatrenia – pobyt v zariadení na zabezpečenie odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa v zmysle § 37 ods. 1 a ods. 3 písm. b) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline cestou Okresného súdu Lučenec, L. Q. XX, XXX XX J., a to písomne.

Toto uznesenie je vykonateľné jeho vyhotovením.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP, odvolanie je možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.